

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izjemši nedeljo in praznike. — Inserati do 30 petit à Din 2—, do 100 vrst 2.50 Din, večji inserati petit vrsta 4— Din. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej.

«Slovenski Naroda velja letno v Jugoslaviji 240— Din, za inozemstvo 420— Din.

Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Upravnštvo: Knaflova ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Četvorna koalicija išče izhoda

Šefi vladnih strank razpravljajo o situaciji — Sumljiv molk — Davidovića hočejo odžagati?

— Beograjski listi zopet napovedujejo krizo vlade

Beograd, 14. septembra. V političnih krogih danes živahno komentirajo sinočno konferenco šefov vladnih strank, ki se je vršila v ministrskem predsedstvu pri dr. Korošcu. Konference sta se poleg vseh štirih šefov vladnih strank udeležela tudi prostovni minister Milan Grol in zastopnik zunanjega ministra dr. Šumenković. Po konferenci so bili vsi udeleženci skrajno rezervirani in so novinarjem odklinovali vsakršno izjavo. Se posebej pa vzbujata pozornost dejstvo, da sta imela dr. Korošec in Ljuba Davidović z obema demokratskima ministromi pred skupno konferenco še posebno ločeno posvetovanje. V političnih krogih so prepričani, da je ta konferenca v neposredni zvezi s položajem vlade ter da so se šefi vladnih strank posvetovali o tem, kako bi našli izhod iz položaja, ki postaja za nje od dne do dne bolj nevzdržan.

Kolebanje dr. Korošca med glavnim odborom in Vukičevićem na eni strani, a na drugi strani ločene akcije posameznih strank za doseg sporazuma s KDK so povzročile v vladnih vrstah splošno nezaupanje. Opaženo je bilo, da v zadnjem času poedini ministri sploh niso več prihajali na referate k ministrskemu predsedniku dr. Korošcu, kar je splošno vzbudilo vtis, da iščejo vladne stranke vsaka zase najprimernejšega izhoda. Zato se domneva, da je dr. Korošec sklical sinočno konferenco pred vsem z namenom, da razčisti položaj v vladni koaliciji sami. Posvetovanja očvidno niso izpadla najugodnejše, ker ni hotel niti eden izmed udeležencev dati niti najmanjših pojasnil. Če bi bilo vse v redu, ni dvoma, da bi v velikem zvonom oznanili, da vlada med njimi popolna solidarnost.

Po konferenci je odšel Vukičević v svoj »politični sekretarijat«, kjer je imel pozno v noč trajajoče razgovore s svojimi najobjejnimi pristaši. Tudi Ljuba Davidović se je v demokratskem klubu posvetoval s svojimi ljudmi. Značilno je, da je bil za to nedeljo napovedani veliki shod demokratske stranke v Beogradu, na katerem bi imel Ljuba Davidović v daljšem govoru obrazložiti politiko svoje stranke in podati smernice za bodočnost, ponovno odgovored. Zatruje se celo, da bo Davidović odšel na daljši odmor v Vrnskočko banjo, kar tolmačijo v nekaterih krogih tako, da ga hočejo v stranki popolnoma izpodiniti in prepustiti vodstvo stranke Marinkovićemu kriju.

Danes dopoldne ni bilo zabeležiti važnejših dogodkov. Vukičević je bil dneva v radikalnem poslanskem klubu, kjer je imel razgovore s svojimi pristaši.

Od politika, ki je običajno zelo dobro informiran o situaciji vlade, je vaš dopisnik dobil informacijo, da je bila včerajšnja konferenca šefov vladnih skupin posvečena izključno razpravi o politični situaciji. Vlada čuti, da je njen položaj skrajno omanjan, vrhutega pa je zavladalo med vladnimi strankami samicami splošno nezaupanje, kar položaj vlade še bolj komplikira, ker drugi druženi več ne zaupajo. Zato je bila na zahtevo dr. Korošca sklicana ta konferenca, ki naj bi pred vsem odstranila to morečo nezaupljivost, obenem pa razmotriva vse možnosti, ki še obstoja, da ostane na krmilu sedanji režim. Upanja, ki so jih stavile posamezne stranke vladne koalicije na eventualne stike s KDK in možnost kakršnegakoli sporazuma, so se izjavljala in zato obstoja težnja, da se zopet boli strenejo, da bi tako uspešne paralelizirale in akcijo KDK, ki postaja od dne do dne močnejša, in akcijo radikalnega glavnega odbora, ki bo, kakor napovedujejo in pričakujejo, vendarle izstopil iz svoje dosedanje rezerve ter presekal nevzdržno stanje v radikalni stranki. Naglašanje popolne solidarnosti v četvorni koaliciji je po dogodkih zadnjih dni dokaj sumljivo in včerajšnja konferenca je imela namen, da vsaj na zunaj »manifestira« to solidarnost. Kakšna pa je ta solidarnost v resnicni, dokazuje najbolj dejstvo, da sta imela dr. Korošec in Ljuba Davidović s svojimi ožjimi sotrudniki pred skupno konferenco poslovno posvetovanje.

Beograd, 14. septembra. Današnje zemljoradniške »Novosti« ugotavljajo v uvodniku, da stojimo zopet pred odlo-

čilnimi dogodki. Spor v radikalnem stranki je tako zaostren, da ni izključeno, da preide glavni odbor radikalne stranke s svojimi pristaši v očitno opozicijo proti vladni režimi ter da pove vse radikalne poslance, naj se ne udeležujejo več skupščinskih sej pod vodstvom sedanjega režima. »Novosti« smatrajo, da bi to neminovalo izvralo krizo vlade. Če pride do tega, je jasno, da se sedanja vlada ne povrne več na krmilo.

— Beograd, 14. septembra. Vodja zemljoradnikov Joca Jovanović je postal novinarjem izjavo, v kateri zatrjuje,

je, da ne more verjeti, da bi Marinković res delal v Ženevi, odnosno v Parizu za amputacijo, kakor so poročali zagrebški listi. Joca Jovanović je nazglasil, da bi bila to velezida najgrše vrste. V ostalem je povdarsjal, da je vladna kriza že v polnem razmahu. Pačec vlade je po njegovem mnenju neizbežen, če radikalni glavni odbor preide v opozicijo. Pa će tudi ostane sedanjem režim še nekaj časa na krmilu, bo vse njegovo delo iluzorno, ker narod instinkтивno čuti potrebo nove orientacije, da se končno najde izhod iz sedanjega nevzdržnega položaja.

Smešna demonstracija režimovcev

— Kako bi radi v Beogradu dokazali svojo »ljubezen« do Hrvatov — Najeti seljaki, ki naj delajo štažajo v Beogradu.

Beograd, 14. septembra. Včeraj popoldne je prispevala v Beograd skupina 80 seljakov iz Kaštela pri Splitu. Kakor smo že poročali, je bila ta izlet organiziran z namenom, da Beograd pred zunanjim svetom pokaze, da med Srbi in Hrvati ne obstoja nikakršen spor, marveč da le KDK umetno ustvarja nerazpoloženje proti Beogradu. To je v polni merti potrdil tudi pompozni sprejem v Beogradu. Na poziv Narodne odbrane, ki je v listih in s posebnimi letaki pozivala prebivalstvo k sprejemu, se je zbralo na kolodvoru mnogo občinstva. Navzoči so bili številni predstavniki oblasti, zastopniki vseh vladnih poslanskih klubov, par ministrov, več vojaških funkcionarjev in vojaška godba. Goste je pozdravil v imenu beograjske občine »kmets« Okanović, poleg predsednika Narodne odbrane pa je govoril tudi predsednik zemljoradniškega kluba

Joca Jovanović. Vsi govorniki so ostavljeno naglašili ljubezen Srbov do Hrvatov in nedeljnost naroda in države ter vzdržljivi hrvatskiemu narodu. Po officijeljem sprejemu so goste vodili v povorki po mestu, nakar so jih razmestili po hotelih. Ževezer so jih priredili banket. Jutri odpotujejo seljaki, ki jih vodi radikalni advokat dr. Stepan Okanović, in Južno Srbijo, kjer bodo posetili razna bojišča in druge znamerne kraje.

Vaš dopisnik se je zanimal pri seljakih, kdo je izlet organiziral in kdo ga financira. Vsi pravi seljaki pa so mu potrdili, da so bili nekako pozvani, da se tega izleta udeleže, pri čemur jim je bilo rečeno, da se jim za stroške ni treba brigati. Kakor je iz vsega tega razvidno, gre le za organizirano demonstracijo režima proti KDK, ki pa seveda ne bo dosegla svojega namena.

Zaplenjeni beograjski listi

— Beograd, 14. septembra. Policija je zaplenila današnjo številko »Vremena« in »Politike«, ker sta objavila v celoti pismo, ki ga je poslala vodja Stepana Radiča Društva Narodov glede preiskave o umoru v Narodni skupščini. Oba lista sta radi te zapele izdala danes zjutraj posebne izdaje. Zapele je vzbudila v Beogradu splošno pozornost.

Posl. Vilder v Pragi

— Praga, 14. sept. Poslanec Večeslav Vilder je danes posetil klub poslancev in senatorjev narodno-demokratske stranke ter se je dr. Kramatu zahvalil za simpatije, ki jih goji do Jugoslavije.

Reorganizacija finančne uprave

Beograd, 14. septembra. V finančnem ministrstvu je bila te dni izdelana nova uredba o ureditvi finančne službe v državi. Po tej uredbi bo vse države razdeljena na 13 finančnih uprav ter bo temu primerno reorganizirana celokupna finančna uprava.

Sadovi nettunskih konvencij

— Split, 14. septembra. Italijanska vlada je kupila novo zgradbo v Marmontovi ulici na najlepšem mestu v Splitu. V to zgradbo se bodo preselila vse italijanske društva v Splitu. V dosedanjih prostorih Cabinet di Letura bo stanovala italijanska opereta in dramatska družba, ki bo nastopala pozimi v Splitu in po ostalih dalmatinskih mestih.

Italijanski manevri v dalmatinskih vodah

— Split, 14. septembra. Z otoka Visa počela, da so 12. septembra naši ribiči vidieli v bližini Komiša dve italijanski torpedovki in eno podmornico. Po znakih, ki so jih dajale italijanske ladje edinice, so sklepal, da morajo biti v bližini še druge italijanske vojne mornarice.

Bajno premoženje na krovu angleškega parnika

— London, 14. septembra. Londonski parnik »Olimpi«, ki je odplul v sredo v Newyork, ima na krovu 12 potnikov, ki nosijo s seboj premoženje, katero se ceni na preko 200 milijonov funtov, t. j. okrog 55 milijard dinarjev.

Amerika priznala albanskega kralja?

— Rim, 14. septembra. Vlada Zedinjenih držav je oficijelno priznala albansko monarhijo in novo proklamiranega albanskega kralja.

Neizpremenjena politika bolgarske vlade

— Sofija, 14. septembra. Na včerajšnji popoldanski seji sobranja je bil prečitan ukaz o imenovanju nove vlade. Ministrski predsednik Ljapčev je nato podal izjavo, v kateri naglaša, da bo ostala politika njegovega obnovljenega kabineta neizpremenjena. Opozicija je zahtevala debato o smernicah notranje in zunanje politike, kar pa je vladna večina odklonila z motivacijo, da je takšna debata nepotrebna, ker so smernice vladne politike dovolj znane. Na predlog vlade bo zasedanje Sobranja podaljšano do konca tega meseca.

Velika občinska afera v Zagrebu

Zagreb, 14. septembra. Radi oddaje del za zgradbo nove mestne klavnicice je nastala velika afera, ki zavzema vedno večje dimenzije. Najprvo so proti oddaji del protestirali javno, v listih raznimi gradbeni podjetniki, češ da je mestna občina pri tem oškodovana za pol milijona Din. Nato je dr. Jurija v imenu občinskega kluba KDK vložil interpelacijo na župana, v kateri zahteva pojasnila v tej aferi. Snoči pa se je vrla seja podružnice udruženja inženirjev, ki zelo ostro obsoja postopanje župana. Župan Heinzl je zaradi tega sklical za jutri sejo šefov občinskih klubov, na kateri bo dal potrebna pojasnila. Ce na tej seji zadeva še ne bo razložena, bo v pondeljek sklicana izredna seja občinskega sveta.

Nadaljnje aretacije v Španiji

— Pariz, 14. sept. Kakor javljajo iz Madrida, so bili zaradi komplota proti direktorju aretirani general Aguilera, šef radijalne stranke v Barceloni kapetan Emilio Iglesias ter celokupno osobje lista »La Democrazia«. Dozvana se, da je mnogo voditeljev republikanske stranke pobegnilo iz Madrida na deželo. Cete so konsignirane v vojašnicah ter so v strogi pripravljenosti. Častnikom je vsako občevanje s civilisti prepovedano.

Eksplozija na parniku

— Newyork, 14. septembra. V Wilmingtonu je eksplodiral parnik »Shrevport«, ki je bil naložen z oljem. Ubitih je bilo 5 oseb in 14 teško ranjenih.

Stinnesova afera

— Berlin, 14. sept. V Stinnesovi aferi je bila izvršena danes nova aretacija. Aretiran je bil direktor nemško-avstrijskega prometnega urada Leon Hirsch.

Posvetovanja in razprave v Ženevi

Podrobna razprava v komisijah. — Izpraznitve Porenja na potu ugodne rešitve.

Ženeva, 14. septembra. Včeraj je razpravljala stalna razročitvena komisija društva narodov o sedanjem stanju dela za razročitev. Madžarski delegat grof Appony je izjavil, da je pesimizem glede rešitve razročitvenega vprašanja popolnoma upravičen, ker so bili vsi dosedani zapori

po polnoma brezuspešni. Nemški delegat grof Berndštejn je v svojem govoru naglasil, da je treba smatrati govor nemškega državnega kancelaria Müllera za izraz mnenja vseh zadnjih treh nemških vlad in ne samo mnenje nemške socijalistične stranke. Z govorom nemškega kancelaria se strinja celokupni nemški narod. Češki delegat dr. Beneš in grški delegat Politis sta zastopala stališče, da je odvisen napredek razročitve od varnosti. Nemški državni tajnik von Simson je odločno oporekel temu stališču in izjavil, da so garancije, podane od društva narodov za varnost, dovoljne, da se lahko takoj prične z delom za razročitev. Končno je japonski delegat Seito očital japonskih krogov poučajo, da ostane angleške vlade v porenskem vprašanju isto kakor je bilo obrazljeno angleški zborniki. Angleška vlada je tedaj izjavila, da je izpraznitve Porenja pred potekom termina, predvsem v Versailleski pogodbami, možna edina le v sporazumu z okupacijskimi velesilami na eni in z nemško vlado na drugi strani. Ako bi prislo do sporazuma, bi bilo angleški vladi to zelo dobro došlo. Angleška vlada je pripravljena vzet vodstvo za predčasno izpraznitve Porenja v dobrohoten pretes.

Društvo narodov je nadaljevala razpravo o gospodarskem delu društva narodov med zastopniki držav, ki so interesirane na rešitvi izpraznitve porenske ozemlja. Pri razgovorih so bili prisotni angleški delegati lord Cushingdon, francoski zunanjini minister Briand, italijanski delegat Scialoja, nemški državni kancelar Müller, belgijski delegat baron Monchier in japonski delegat Adač. Londonski krogovi poudarjajo, da ostane angleške vlade v porenskem vprašanju isto kakor je bilo obrazljeno v Versailleski pogodbi. Angleška vlada je tedaj izjavila, da je izpraznitve Porenja pred potekom termina, predvsem v Versailleski pogodbi, možna edina le v sporazumu z okupacijskimi velesilami na eni in z nemško vlado na drugi strani. Ako bi prislo do sporazuma, bi bilo angleški vladi to zelo dobro došlo. Angleška vlada je pripravljena vzet vodstvo za predčasno izpraznitve Porenja v dobrohoten pretes.

Društvo narodov je nadaljevala razpravo o vprašanjih razsodischa, varnosti in razročitev.

Tretja komisija je ravnokrat dovršila splošno razpravo o proračunu društva narodov in sklenila pozvati razne komisije

koncem tedna in da se bodo lahko nadaljevala nadaljnja pogajanja tekom prihodnjih tednov diplomatskim potom.

Zeneva, 14. septembra. Včeraj so se nadaljevale vse komisije skupščine društva narodov svoja dela. Prva komisija je nadaljevala razpravo glede kodifikacije mednarodnega prava ter je izrazila mnenje, da sta dve vprašanji, ki sta že zreli za mednarodno uredivitev in sicer vprašanje juridičnega položaja in funkcij konzulov in vprašanje kompetence sodišč z ozirom na inozemske države.

<p

Odmernjanje in pobiranje davkov po - strankarski pripadnosti

Davčna korupcija, ki jo uvažajo srbijanske stranke v prečanskih krajih. — Kakšne so šele razmere v Srbiji! — SLS za balančacijo.

Kakšne upravne metode uvažajo srbijanske stranke zlasti v obmejnih prečanskih krajih, da bi se takoj uveljavile, dokazuje slučaj, ki ga naveja zborica za trgovino v Novem Sadu v pravkar izšli knjigi »Gospodarstvo, Vojvodine v l. 1927.«

Tu citamo, da je Senta mesto, ki šteje 30.000 prebivalcev in ima precej razvito industrijo. Na drugi strani je v Vojvodini kraj po imenu Temerin, ki šteje komaj 5 do 6000 duš in je tudi sicer gospodarsko neprimerno šibkejši kakor Senta.

Navzic takemu razmerju prebivalstva pa se jo pripelje, da je Senta plačala mnogo manj pridobinove, to je davka, ki ga tu plačujejo pred vsem trgovci in industrijeti, kakor Temerin.

Zakaj neki?

Zato, ker je Senta glasovala za radikalne, dočim se je Temerin odločil za demokrate, ko so še bili v opoziciji.

Poročilo novosadske zbornice izraža način, da bo sedaj Temerin plačal manj pridobinove, vsaj v razmerju s prebivalstvom, od kar so tudi demokrati v vladi.

Davčne oblasti so torej pridobinovo v dveh mestih Vojvodine različno odmerjale in različno pobrale! Merodajna je bila radikalnska intervencija. Temerin ni bil v srečnem položaju, da bi se skliceval na vladno stranko in je zato moral plačati več pridobinove kakor pa Senta s petkrat, šestkrat večjim prebivalstvom in s petkrat, šestkrat močnejšim poslovnim obratom in industrijsko provizijo.

Gornji podatki in vsa ta teorija ni izmišljena. Nahaja se v uradni publikaciji gospodarske zbornice in te dni jo ponatiskuje tudi beografski »Prvredni pregled.«

Lahko se torej zanesemo na absolutno istinitost tega davčnega škandala.

Kar se je pripelje v teh dveh mestih, to se ponavlja tudi v drugih krajih. In kar si upajo srbijanski voditelji v obmejnih prečanskih krajih, to delajo na debelo v svojih lastnih, lokalnih, domačih pašalukih.

All se naj potem še čudimo, da donos davkov v srbijanskih krajih ni prav v nobenem razmerju z bogastvom teh pokrajini in z njihovim faktičnim dohodkom?

Tu se srbijanske stranke ne morejo izgovarjati. Dokument novosadske zbornice

je neizpodben. Režim je na obtožil klopi v fundamentalnem vprašanju davčne mero.

Le pomislimo, kam bi zaščit, ako take metode uvedemo v naše kraje! To je balančacija najnike vrste. Srbijanci se dobro zavedajo, da svoje hegemonije ne bodo vzdržali drugače, nego da se razširijo preko predvojne Srbije. Ali, brez idejnosti in pozitivnega dela ni obstanka v prečanskih krajih za stranke, ki sploh ne poznajo idejnega programa in kajih delavnosti obstoja le v plačkanju države in v osebnih spekulacijah.

Zato grabijo po vseh sredstvih podkrovjanja in zastrupljanja duš in eno najbolj ostudenih taklik sredstev poleg pridobivanja narodnih manjšin z izdajskimi koncesijami je ravno gori ožigosana davčna korupcija.

Dokument novosadske zbornice je seve obenem tudi obsooba sedanjega režima. Obsodba, ki zadene ravnatako SLS kot »boljšo polovicu radikalne stranke« in pak stvarno nositelico odgovornosti za paševanje radikalnskega in demokratskega režima v prečanskih krajih. Radikalna stranka je po zatrdilu novosadske zbornice neposredno povzročila omenjeni davčni škandal, a SLS je prevzela odgovornost, da take skandale krile pred pošteno prečansko javnostjo.

To dela stranka, ki pravi, da stoji na moralnih in krščanskih načelih! Radikalni stranki se oprosti, saj ni nikoli trdila, da bi se navduševala za državne in moralne ideale. Ali SLS govori med nam drugače. Danes je faktični Juda Iskarič prečanski pokreta, ki se z vsemi štirimi brani srbijanskih metod a la Senta in Temerin in ki hoče našo državo pripeljati na pot svedobnega in modernega razvoja.

Škandal, ki ga je odkrila novosadska zbornica, je tako vrste, da bi povsod drugje sledilo sodniško zasedovanje in najstrosska parlamentarna preiskava. Vlada bi morala dajati odgovor na same javnosti in parlamentu, temveč vsemu gospodarstvu in njenim predstavnimstvom. Toda pri nas so žal po zaslugi SLS mogoče največje lumenje, ne da bi krivci kakorkoli občutili težljino ljudske ogroženosti in kazenske sankcije.

Pisane zgodbe iz naših krajev

Trgovci z dekleti v Zagrebu. — Letalska nesreča pri Sarajevu. — Kmetje napadli šoferja. — Sekiro nad medveda. — Ponarejalci žigov na srebrnih in zlatih predmetih.

Predvčerajšnjem se je pojavila v Zagrebu sumljiva družba treh moških in ene ženske, ki je iskala za svoje trgovine in lokale natakarice in kavarniške pevke. Družba je dala v neki zagrebški dnevnik oglas, da išče večje število natakaric in pevk, ki naj se javijo popoldne v kavarni Paris v Petrinjski ulici. Ta oglas je družba objavila v dnevniki brez vednosti kavarnarja, ki se je zelo čudil, ko so k njemu prihajale razne mlade deklice in se mu pomajale v službo. Kavarnarjevi soprogri se je zdeli zadeva zelo sumljiva in takoj je slutila, da gre za trgovce z dekleti. Sumljiva družba je prišla popoldne v kavarno in vprašala kavarnarja, ali se je prijavila kaka natakarica ali pevka. Tedaj je stopila v kavarno mlada ženska in vprašala po službi. Sumljiva družba se je tako približala in ji ponudila lepo službo blagajničarke v neki prodajalni, kjer je sploh ne bo treba delati. Zasluzila bo lahko še 3 do 4 »banke« dnevno in imela bo vso oskrbo. Mlada ženska je rodom iz Dalmacije in je kmetica prijetne zunanosti. Dalmatinka je bila družbi všeč in sklenili so pogodbo. Devojka je dobila na račun 20 Din in dogovorili so se, da pride zvečer na kolodvor, odkoder se bodo vsi skupaj odpeljali. Družba je nato krenila k Zvezni gostilničarjev in kavarnarjev ter vprašala, če bi se dobiti večje število natakaric in pevk. Tajniku se je družba, ki je izjavila, da je iz Sremske Mitrovice, zdela sumljiva in je odgovoril, da trenutno ni nezaposlenih natakaric. Nato je družba odšla v zavod služkinj in tam sprejela v službo dve služkinji, ki sta zvečer izginili iz Zagreba. Tekom večera je v kavarni Paris vprašalo še več brezposelnih natakaric po službi. Kavarnar je zato prijavil sumljivo družbo policiji. Redarstvo je arietiralo družbo in jo po kratkem zasiševanju zopet izpuštilo, ker je neki kriminalni uradnik izjavil, da družbo dobro pozna v Sremske Mitrovice. Tako nato je družba izginila iz Zagreba. Sumljivo je, da je družba iskala natakarice in pevke, v resnici je pa spremamala v službo samo kmetinska dekleta, ki so bila lepa in mlada. Ko je siromašna Dalmatinka prišla zvečer na kolodvor, družba ni našla in je tako ostala brez dokumentov. Detektivi so tudi ugotovili, da ima ta družba v Sremski Mitrovici samo eno gostilno, zato je bilo sumljivo, da potrebuje čim več natakaric in kabaretne pevke, ki jim ni treba delati, temveč samo sedeti in tako zasušiti dnevno 3 do 4 »banke«. Dejstvo je, da je sumljiva družba, ki se bavi najbrž s trgovino z dekleti, nemadoma izginila iz Zagreba in da sta z njimi izginili tudi dve mladi služkinji. Policia sumljive trgovce zasleduje.

Iz Lovinca poročajo, o izredno zanimivem lovju na medveda. Seljak Stjepan Račić se je mudil v svojem gozdru v Velebiti s štirimi tovarši. Sekali so drva. Nekega jutra sta se pojavila dva medveda v bližini gozdarjev. Bila sta medved in medvedka. Medvedka se je previdno oddalila, medved se je postavil na zadnji nogi in hotel naskočiti dvanje. Prvi hip seljaki niso vedeli, kaj naj store. Kmalu so se pa zavedili, in se postavili kosmatinu v bran. Obkolili so ga in eden je medveda udaril s sekiro v prsa ter ga podrl na tla. Zver se je zapodila v seljake in tudi že omahnila, kajti udarec s sekiro je bil smrten.

Iz Lovinca poročajo, o izredno zanimivem lovju na medveda. Seljak Stjepan Račić se je mudil v svojem gozdru v Velebiti s štirimi tovarši. Sekali so drva. Nekega jutra sta se pojavila dva medveda v bližini gozdarjev. Bila sta medved in medvedka. Medvedka se je previdno oddalila, medved se je postavil na zadnji nogi in hotel naskočiti dvanje. Prvi hip seljaki niso vedeli, kaj naj store. Kmalu so se pa zavedili, in se postavili kosmatinu v bran. Obkolili so ga in eden je medveda udaril s sekiro v prsa ter ga podrl na tla. Zver se je zapodila v seljake in tudi že omahnila, kajti udarec s sekiro je bil smrten.

Subotička kontrola mer je nedavno ugotovila, da prodajajo tamošnji zlatarji in draguljarji srebrne in zlate predmete, ki so puncirani s ponarejenimi žigi. Policia je uvedla preiskavo in res ustanovila pri številnih zlatarjih v Subotici in Somboru, da prodajajo zlatino in srebrino s ponarejenimi žigi. Največ predmetov s ponarejenimi žigi je policia našla pri draguljarju Imru Adamu, ki je bil zaslišan in izjavil, da je kupil vse predmete od neke tovarne za srebrino in zlatino. Nadalje je izjavil, da samo prodaja te predmete in nima interesa, da bi jih opremil s ponarejenimi žigi. Draguljar je odločno zanikal, da bi bil v zvezi s ponarejevalci. Policia je uvedla preiskavo, da ugotovi, kdo je ponaredil žige ter se tako izmaksnil kontroli mer in plačanju visokih pristojbin temu uradu za punciranje. Razen tega je kontrola mer ugotovila, da so žigi tudi nepravilni, ker je označena večja količina srebra ali zlata, kakor je v resnicah.

Kaj je pa to?

Vse bolniško osobe, služe, strežnice, vratarji in uradniki ljubljanske bolnice so prejeli te dni ukaz, da je strogo prepovedano dajati kakršnekoli informacije o stanju bolnikov, nesrečah in drugih dogodkih. Ta famozni dekret je izšel te dni in grozi vsakemu službencu, ki bi kršil to zapoved, da bo na temelju čl. 23 in 24. službene pragmatike o uradni tajnosti strogo kaznovan ali pa celo odpuščen iz službe. Dekret navaja dalje, da so izključeni vsi privatni telefonski pogovori in da nične ne sme spraviti v javnost ničesar, kar se dogaja v bolnici.

Ce bo torej v bodoče kdo telefonično vprašal, kako se počuti in kakšno je stanje bolnika, katerega je zaupal bolnici, ne bo dobi nobenega odgovora, pa naj bo bolezni še tako nevarna. Vsak mora osebno priti v bolnico, kjer lahko izve vse podrobnosti pri bolniku samem odnosno pri strežnici.

Ni pa odredba toliko naprejena proti privatnikom kolikor proti listom. Listi certificajo v bolnici niso iskali informacij, ker jih lahko dobre pri rešilni postaji, marveč so se v bolnici samo včas informirali o težjih slučajih. Javnost zahteva od novin pojasnila in če mu ga bolnica v takih primerih noče dati, list seveda tudi javnosti ne more obvestiti.

Kakor čujemo, stoji vodstvo bolnice na stališču, da nesreča in vse, kar se priperi v bolnici, javnosti nič ne briga in da pri dejavi v liste često potvrdjena poročila, ali poročila, ki prizadetim niso po volji. Resnici na jubo ugotavljamo, da poročajo listi samo to, o čemer so sami prepričajo in informirajo, pa najsib bo to komu všeč ali ne! Na drugi strani pa je res, da prihajajo često tudi s strani bolnikov pritožbe o postopanju v bolnici, ki ne odgovarjajo vsem predpisom in lahko bi navedli več primerov nekorektnosti in nepravilnega postopanja ljubljanske bolnice. Tak precedenčni sušaj je bil Križnarjev, o katerem smo poročali na podlagi informacij, ki smo jih prejeli od njegovih svojcev. Bolnica je vse to negirala, in nam poslala popravek, obenem pa je bila uvedena stroga preiskava, kdo je se držal listi tistim tako »inviamne« informacije. Preiskava seveda ni dala nobenega rezultata, ker bolnica ni izdala te tajnosti.

V interesu javnosti, ki ima pravico zvesti, kaj se dogaja v bolnici, zahtevamo, da se ta famozna odredba nemudoma ukine. Pa vendar ne misli vodstvo bolnice, da lahko javnosti to pravico odreže? Kam pa pride, če se bo celo javna bolnica istovetila s kriminalnim oddelek policie!

Prosveta

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

Nedelja, 16. septembra; Ob pol 20. zvečer »Grofica Marica«. Opereta. V dramskem gledališču.

Otvoritevna predstava letosne sezone bo v soboto dne 22. t. m. ob osmih zvečer. Tudi 1. toč bo otvoril sezono drama s Shakespearejevo staroslovno žaločigo »Romeo in Julija«. V deseti sezoni po svetovni vojni, v deseti sezoni po zopetni otvoritvi našega Narodnega gledališča je to zdaj enašta Shakespeare, ki bo vprvorazored na slovenskem odu. Določeno je znano danes že vsakemu povprečnemu izobražencu. Zaradi svoje sicer preproste, vendar skorajno dramatične vsebine, renesančne sošnosti, razkošnega bogastva dejanja in pestrosti značajev, fino občutenih nežno-ljubavnih prizorov ter hrupnih razporov pa spada med najprivlačnejše in najzanesljivejše drame svetovnega repertoarja. Glavne vloge igrajo: Julija izmenoma ga. Šariceva in gđ. Danilo Milidrag pa napadla šoferja. Simek v roki. Opereta. Vlado Čop. Sestava ljubljanskega teatra je sledi: Jančič (Primorje) — Unterreiter (Maribor), Verovšek (Ilirija) — Košenina (I.), Kirbiš (M.), Lado Zupančič (I.) — Jug (P.), Vodeb (I.), Oman (I.), Pavlin (Zelenec) — Šolc (Maribor), Bertoncelj (M.).

Gostovanje Sentjakobskega gledališča odra v Rogatki Slatin. V soboto dne 15. septembra gostuje v zdraviliškem domu Sentjakobski gledališki oder z izbornim triješčanskim Molnarjevo komedijo elgra v gradu. Komедija je dosegla velik uspeh povsod, kjer so jo sedaj igrali. Sentjakobski oder je z izbornim uspehom gostoval s to komedijo v narodnem gledališču in drugod po Sloveniji. Upamo, da bo tudi v Rogatki Slatin ugajala občinstvo. Vabimo cenjene goste in drugo občinstvo, da v obilnem številu posjetijo predstavo.

Berlinski simfončni orkester (72 godbenikov) koncertira v Ljubljani petek dne 1. t. m. v veliki dvorani hotela Union pod vodstvom slavnega dirig. gen. glasbenega ravnatelja dr. Ernesta Kunvalda. Na programu so Reger-Mozartove Varijacije, Strassov Tih Eulenskiegel in pa Cajkovskega V. emol simfonija. — Predpredstava vstopnic se že vrši v Matični knjižnici.

Orkestralno društvo Glasbeni Matic v Ljubljani pričenja v koncertni sezoni 1928-1929 z rednimi vajami, ki se vrše vsak torek 17. t. m. ob 20. uri v Glasbeni Matici. Vabljeni so do sedanj redni člani orkestra. Novi člani v vseh instrumentih se sprejemajo v soboto dne 15. t. m. med 17. in 19. uro v dvorani Glasbeni Matici. Dirigent: L. M. Skerljanc, predsednik dr. J. Karlin.

Premiera najnovejšega Foxovega vefilmova v Elitinem kinu Matica.

Po nevenljivih lavorih, katere si je priboril Foxova produkcija z vefilmom lanškoletne produkcije, kakor n. pr. »Ob zori« (Sunrise) »Ce te ljubim, varju se«, »V sedemem nebu« itd., pričenja nova sezija zoperet v znamenju Foxovih triumfov. Titanic je triumf filma — doživetje, ki mora ostaviti ogromne vtise pri slenerju, ki bo videl film — ki ga bodo gledali v njegovih njenih in maleknostih, ki bo v lastni duši preživel usodo biti v gigantskem milijonskem Newyorku. Newyork, sedem in pol milijonskem mesto, z ogromnimi nebostikniki, ulicami, kolodvori, pristanišči, podzemskimi železnicami, avtomobili, z življem, katerega si človek ne more niti prav predstavljati! In v to življenje nas uvaja »Titanic«. Titansko mesto — titanska ladje — titanska usoda! Gledamo ob ljudi prenatrpani židovski okraj, z vsemi tamkajšnjimi originalnimi in tipičnimi pojavnimi, z običajnimi zločinci, potepuchi, berati in ločovi. Ozremo se na bogati del mesta kjer kraljuje v ogromnih palatah in najfinisih vilah eleganca in bujno razkošje. Velikanska nasprotna — silni kontrasti! Napete borbe boksarev se menjajo s scenami, kjer vidimo katastrofe na Hudsonu, pri gradnji podzemskih železnic itd. Ozremo se za kušile nebrzdanega nočnega življenja po raznih kabareh, pred seboj vidimo ogromno katastrofo titanskega prekoceanskega vlečarnika. Titanic in skozi vse to v divjem ameriškem tempu se menjajoče dogodek se vleče kot nekaka vodilna nit ljubljanske zgodbe mladega sanjavega moža (George O'Brien) z izredno dobroščeno židovsko deklenco (Virginia Valli).

George O'Brien je izvrstni igralec; njegov John prvoravnata kreacija. Sanjava dober narave je; vedno je stal isti od onega časa, ko je se natovarjal opoko na reki Hudson do poznje dobe, ko je stopil v klub boksarev, postal slaven mož in se preselil v bajno razkošno vilo ameriškega multimiljonarja. Smeje se, joče in triplje vitez, ali ženske ljubijo, a napole sed prevarijo. Virginija Valli predstavlja lepo, ljubezljivo in ljubezljivo hrepenečo živilsko deklenco Judito s frapantno naravnostjo igre ter game v očara vskogar. Tudi vsi ostali tipi, kakor n. pr. stari Lipovi

Največji pustolovec sveta Casanova
in njegov duhoviti učitelj Cagliostro
sta glavna junaka našega novega romana

„Sužnja“

ki ga začnemo priobčevati jutri.

To delo francoskega pisatelja Rogera de Beauvoira daleč nadkriljuje vse, kar je nudila doseg ljubljem zanimivega čita naša prevodna literatura. Kdo ne pozna Benetka in njihove romantične vsaj iz knjig ali priповedenja! V tem romantičnem mestu je že od nekdaj zibelka ljubavnih pustolovščin, njegova zgodovina je polna junastva in slave, pa tudi zahrbnosti, krvolčnosti in zločinov. Skozi vse beneško življenje se pa vleče kot rdeča nit ljubavna opojnost in ves svet pozna bajne beneške noči, polne romantične in ljubezni. Literatura o Benetku in njihovem burnem življenju je izredno bogata, toda še nihče ni opisal tega čarobnega mesta z vsemi utripljnjem, vega razkošja in sijaja tako živo, kakor Roger de Beauvoir v svojem prekrasnom romanu.

„Sužnja“

Z novim romanom bo nedvomno ustrezeno vsem našim naročnikom in čitalcem, saj je pisan vseskozi tako napeto in duhovito, da po pravici zaslubi splošno zanimanje. V dolgih jesenskih večerih, ko priklene deževje človeka na dom, si ni mogoče misliti boljše zabave, kakor jo nudi ta roman.

Dnevne vesti.

Iz sodne službe. Vpokojen je kaznilniški paznik - zvančnik pri moški kaznilnici v Mariboru Franc Židanik.

Iz poštne službe. Kralj je podpisal velik ukaz o napredovanju in premestitvi poštnih uradnikov in uslužbencev. Po tem ukazu so imenovani: pri poštni direkciji v Ljubljani za tajnika 2. skupine Franc Šuler, Valentin Komar, Franjo Jereb in Budišovci Maslej, za tajnika 6. skupine pa Josko Štukelj, pri pošti Videm - Dobrepolje za uradnika 2. skupine Miroslav Dobrž, pri pošti Kočevje za uradnico 2. skupine Ana Schmidinger, pri pošti Kranj Marija Zupančič in Ernest Kump, pri pošti Križevci pri Ljutomeru Miroslav Vavpotič, pri pošti Krmelj Anastazija Bajo, pri pošti Lož Milan Lah, pri pošti Ljubljana I. Gita Berlan, Miroslav Šubic, Stanko Knez, Ivan Rakovec, Avgust Černe, Dragica Jakovleva - Soštarč, Franjo Lapajne, Robert Truščak in Anton Učakar, pri pošti Maribor I. Ivo Smerdu, Marija Štebe in Ludvik Podgoršnik, pri pošti Maribor II. Peter Kotnik, Franc Vavpotič, Viktor Zagorski in Josip Černešek, pri pošti Rogaska Slatina Ignac Pečnar, pri pošti St. Jur ob Ščavnici Ivan Kreft, pri pošti Semič Franc Ulčakar, pri pošti Središče ob Dravi Franc Minarič, pri pošti Hoče Ana Eržen, pri pošti Celje Josip Savelj in Ivan Gams, pri pošti Kranj Ivan Slavec vsi za uradnike 2. skupine.

Razpust društva. Po določilih § 24. društvenega zakona so razpuščena naslednja društva: Podružnica »Osrednjega društva lesnih delavcev in sorodnih strok na slovenskemu ozemlju« v Strnišču, kraljevna skupina »Jugoslovanske strokovne zvezde« v Ptiju, podružnica »Osrednjega društva stavbiških delavcev na slovenskem ozemlju v Ljubljani« v Ptiju, »Mestni odbor Ordone Polemšak - Sv. Lovrenc v Slovenskih goricah« na Polenšaku, »Foto-sportno društvo« v Ptiju, podružnica »Splošne delavske zvezde «Svobode» za Slovenijo« v Strnišču, viničarska skupina »Jugoslovanske strokovne zvezde v Vurhergu« in »Orlovske odsek« pri Sv. Marku niže Ptiju. Vsa ta društva že del časa ne delujejo ter so brez imovine in torej nimajo pogovor za pravni obstoj.

Razpisana notarska služba. Notarska zborница v Ljubljani razpisuje notarsko mesto, ki bi se cmorebiti izpraznilo po premestitvi. Prošnje naj se vloži najkasnejše do 30. tm.

XXXIX. redna velika skupščina družbe sv. Cirila in Metoda se bo vršila v nedeljo, 16. tm. ob 11. dopoldne v Novem mestu, v gimnaziski televadnici. Spored: Nagovor prvomestnika, tajnikovo poročilo, blagajnikov poročilo, poročilo nadzorništva, volitev članov v družbeno vodstvo, volitev nadzorništva, volitev razsodništva, proračun za 1. 1929, spremembu pravil, slučajnosti.

Razpisane službe. Začetkom oktobra otvorí Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu v svoji zgradbi v Mihaljevičevi ulici javno kopališči in zavod za fizikalno terapevtsko lečenje. V ta namen so razpisane sledeče službe: mesto kopališkega upravitelja s stalno mesečno plačjo 3000 Din, mesto kopališkega zdravnika s stalno mesečno plačjo 3000 Din, mesto kopališkega mojstra s stalno mesečno plačjo 2000 Din, mesto nadziratelje s mesečno plačjo 2000 Din, 2 mesti blagajnikov odnosno blagajničark s mesečno plačjo po 1800 Din. Prošnje je treba vložiti do vstetega 24. tm. opoldne.

Naležljive bolezni v ljubljanski in mariborski oblasti. Od 22. do 31. avgusta je bilo v ljubljanski oblasti 16 slučajev tifuznih bolezni, 19 grize, 44 skrlatinke, 10 davice, 2 vrančinske prisade, 7 ošpic, 7 šena in 1 krčevite odrevenočnosti. V mariborski oblasti je bilo v istem času 46 slučajev tifuznih bolezni, 31 grize, 63 skrlatinke, 29 ošpic, 9 davice, 6 šena, 6 krčevite odrevenočnosti in 2 vrančinske prisade.

Zivalski kužne bolezni v mariborski oblasti. 10. tm. je bilo v mariborski oblasti 43 slučajev vrančinske prisade, 63 svinjske kuge, 14 svinjske rdečice, 2 stekline in 1 konjskih garij.

Razpisana profesorska služba. Na rudarski šoli v Celju je razpisano izpraznjeno profesorsko mesto za jamomerstvo, opisno geometrijo, gradbe in pripremo. Prošnje naj se vloži po rudarskem glavarstvu v Ljubljani na ministrstvo za šume in rudnike najkasnejše do 22. tm.

Iz Uradnega lista. »Uradni list ljubljanske in mariborske oblasti« št. 88. z dne 13. tm. objavlja pravilnik o prodajanju in kontroliranju porabe soli za potrebe ribarskih združb in ribarskih industrijskih

— Za CM skupščino v Novem mestu je dovoljena polovčna vožnja. Na vstopni postaji je kupiti celo vozno karto, na katero je zahtevati mokri žig. Ta karta in pa potrdilo o udeležbi, ki se dobri pri skupščini v Novem mestu vella za popravek. Slovenci udeležite se skupščine naše šolske obrambne družbe! 679-n

Velika tombola Sokola I.

se vrati

V nedeljo 16. sept. ob 15. uri
(3. uri pop.) na Kongresnem trgu.

Iz Ljubljane

—lj Uspodbjenosti izpit za slovensko stenografijo v oktobrskem roku 1928. Uspodbjenosti izpit za slovensko stenografijsko na srednjih in tem sorodnih šolah se bodo vršili v soboto 27. oktobra v poslopju velikega župana v Ljubljani. Bleiweisova cesta 10-II. soba št. 21. Pismeni izpit se prične ob 9. ustvari pa bo istega dne popoldne. Prošnje za pristop k izpitu naj se vloži najkasnejše do 14. oktobra pri predsedniku izpravevalne komisije, vpklojenem gimnaziskem ravnatelju Franu Novaku, Tavčarjeva ulica 10-II. Izpitna pristojbina znaša 250 Din.

—lj Velika tombola Sokola I. Kakor smo že poročali, je kot prvi glavni tombolki dobitek nevestina oprema, ki je razstavljena v izložbi veletvrde J. C. Mayer in vzbuja veliko zanimanje. Kakovost blaga je najboljša in kdor bo prigral ta dobitek, bo imel lep spomin na Sokola. Ostali tombolki so naslednji: prvovrstno moško kolo, gramofon, kompletna kuhinjska posoda, stenska ura, kompletni smuči s palčicami, vreča moke, otroški voziček, moška in ženska obleka. Vsi ti dobitek bodo razstavljeni in je cenjenim igralcem dana priznati, da se prepričajo o vrednosti dobitekov, pri katerih se je oziral le na prvovrstne izdelke. Računamo na lepo udeležbo od strani cenjenega občinstva in še posebej opozarjam na koncert godbe Sokola I., ki se bo pričel ob pol 15. uri pred pričetkom tombole. V nedeljo 16. t. m. na Kongresnem trgu je vsak svoje sreče kovač. Zdravljeno!

—lj Svengali v Ljubljani. V četrtek, dne 20. tm. se vrši v Unionski dvorani senzacijno večer telepata Svengalija z najraznovrstnejšim sporedom. Vstopnice bodo v predprodaji ob ponedeljku dalje. Cene in predprodajo javimo.

—lj Oražnov dijaški dom v Ljubljani. V zimskem semestru 1928/29 bo sprejeti v Oražnov dijaški dom v Ljubljani 50 stanovalcev (proto stanovanje, kurjava, razsvetljiva). V prvi vrsti se sprejmejo ubožni služitelji tukajšnje medicinske fakultete, prednost pa imajo po rojstvu nezakonski prisilci. Ako bi potem ostalo kaj prostih mest, se bodo sprejeli revni služitelji ostalih fakultet. Prisilci naj opremijo svoje prošnje z izpričevali (o višjem tečajnem izpitih) ter z ne nad leto starim izpričevalom ubožnosti, ki naj bo potrieno od županstva, davčnega urada in glede eventualnih zemljeknjičnih bremen od sodišča. Tako opremljene prošnje je treba vložiti najkasnejše do 8. oktobra t. l. pri upravnem odboru Oražnovega dijaškega doma v Ljubljani (univerza).

—lj Primarlj docent dr. Ivan Robida ordinira odsek vsak delavnik od 2.-3. ure popoludne na Miklošičevi cesti št. 16. (Bambergerova hiša). 680-n

—lj Gospodične in gospe! Poslužite se ugodne prilike in prijavite se k pouku za izdelovanje lastne garderobe. Pričetek sistematičnega 8 mesečnega poldnevnega pouka 1. oktobra. Modni atelje M. Šare, Ljubljana, Miklošičeva c. vzhod Pražkovca ul. III. Palača pokojninskega zavoda).

DARUJTE PODR. DRUŠTVA SLEPIH!
LJUBLJANA, WOLFOVA UL. 12.

Premog, drva, koka, kovački premog in oglje - „ILIRIJA“
Vrhovna cesta (za Gl. kol.), Kralja Petra, trg 8 Miklošičeva cesta 4 - Telefon štev. 2820

Iz Celja

— Planinske koče Savinjske podružnice SPD v Celju so zaprite ob 17. septembra naprej in sicer: Frischaufov dom na Okrešlju, koča na Korošici, koča na Mrzlici in na Mozirskih planinah. Obiskovalcem Ojstrice nudi po tem času prenočiščo pol ure od Korošice oddaljena, neoskrbovana Kocbekova koča, Piskernikova in Tillerjeva koča v Logarski dolini ter Celjska koča so oskrbovane vse leto.

—c 100letnico rojstva Leva Tolstega proslavi celjska »Svoboda« v soboto, dne 15. tm. zvečer s sledčim sporedom: ob 19. uri zbirališče na vrhu restavracije »Pri Jugoslovancu« v Gaberju, nato bakljada z godbo v mestu; ob 20. uri v malih dvoranih »Celjskega doma« predavanje g. dr. Henrika Tome iz Ljubljane o Tolstem.

—c Nova učna moč na Glasbeni Matici v Celju. Opera pevka gdčn. Zora Ropas prevzame letos pouk solopetje na Glasbeni Matici v Celju. Interesenti za solopetje se naj javijo do 30. tm. pismeno ali ustnemu pri ravnateljstvu zavoda.

—c Drzen vlog pri boljem dnevu. Včeraj okrog pol 11. ure dopoldne je prišel v vlož dr. Jos. Vrečka na Benjamin Pavčević ulici čedno oblečen človek. Podal se je v podstrešje ter z vetrovom odprl sobo, v katere spita služilni dr. Dragotina Vrečka. Odnesel je v dveh kovčkih perilo in obliko obeh služilnik v vrednosti okrog 4000 Din. Stanovalci v hiši so drznega vložnika smatrali za trgovskega potnika in so ga pustili mirno oditi. Izginil je brez sledu.

V carstvu vsemirja. Ker film k temu predavanju ni dospel pravočasno, je ta prireditev ZKD odgovorila na poznejši čas. Mesto tega pa se vrši v soboto in nedeljo dne 15. in 16. t. m. poučno predavanje s filmom »Nepravilna moralnost« ali »Boj spolnim boleznjim«. Sobotna predstava se prične ob 14.30, nedeljska ob 11. uri dopoldne v Elitnem Kinu Matica.

Prodani doktorat

O nemških doktoratih se je vedno šušljalo, da z njimi ni vse v redu. Zlasti doktorati filozofije nimajo niti od daleč take vrednosti, kakor pri nas. V Nemčiji dobi lahko malone vsak knjigobržni pomočnik doktorat filozofije in raznih privatnih učenjakov z doktorati je med bogatimi Nemci vse polno. Koliko je vreden v Nemčiji doktorat, priča tudi afera, do katere je prišlo nedavno na univerzi v bavarskem mestu Würzburgu.

Omenjena univerza je prodala berlinskemu bogatušu Elschnerju častni doktorat filozofije za 80.000 zlatih mark. Od tega se dobila univerzitetna zvezdarna 50.000 mark, zavod za arheologijo pa 30.000 mark. Tudi zavod za umetnostno zgodovino se je potegoval za primeri delež, ki ga pa ni dobil. To je postal za univerzo usodno, kajti profesorji filozofske fakultete so se sprli in afera je prišla v javnost. Spor je nastal na ta način, da je glavni nezadovoljene, profesor srednjeveške zgodovine dr. Crust, ki je bil zapisnik kar državna za podpiranje ved pri univerzi, izstopil iz društva in utemeljil izstop v spomenici, v kateri je obravnavala itudi razdelitev odkupnine za doktorat. Tako je bila javnost kmalu obveščena o aferi s prodanim doktoratom in sedaj so znane vse podrobnosti. Univerza je sklenila z Elschnerjem kupno pogodbo, v kateri je bilo določeno, da mora prvi obrok v znesku 20.000 mark plačati takoj, drugi obrok 30.000 mark pa šele, ko dobi diplomo. Ostalih 30.000 mark bo plačeval Elschner v obrokih po 7500 mark. Zdaj se nemška javnost zanimala, če bo ta famozni doktorat razveljavljen.

Najboljše, najtrajnejše, zato
13 najcenejše!

Roman tipkarice Dorothy

Tipkarica Dorothy iz Newyorka ni bila navadna strojepiska. Slovela je kot čedno dekle, poleg tega pa kot izredno spretna tipkarica. Ce je sedela Dorothy za svojim pisalnim strojem, so švigate tipke s tako hitrostjo, da je človeku kar mrgovalo pred očmi. No in nekega lepega dne je prejela Dorothy laskavo ponudbo. Angažiral jo je sam Štefan Stein, slovenski, nedavno počestni belgijski bankir.

Posej se je začelo za njo novo življenje. Vozila se je v prvih razredih brzovlakov, drvela z avtomobili, stanova na najelagantnejših hotelih, vozila se je z razkošnimi jahtami po morju. Zdaj je bila v Bruslju, drugega dne pa že obedovala v Londonu ali prisvovala predstavi v pariški operi. To je trajalo polnih šest mesecev. Dorothy je na vseh potovanjih spremila bankirja. Zdaj sredi oceana, zdaj v loži pariške opere. In če je bankirju med predstavo šimila v glavo nova misel, je samo pomignil in Dorothy je moral poslati dolgo brzojavko v London. Da, mala Dorothy je uživala, kakor uživa samo dekle, ki si je ves širni svet naškalo v fantaziji in ga v resnicu doživilo.

A nekega dne je prišla nenačna katastrofa. Bankir se je pri poletu ubil. Uboga Dorothy je ostala zopet sama. Odslovlji so jo in ji dali razumeti, da ne je potrebujem več. Iz romantičnega življenja so jo zopet pahlili v realnost. Zdaj sedi Dorothy zopet v neki zakončni pisarni v Newyorku, tipka in z žalostjo v srcu se spominja vseh onih lepih dni, ki jih je preživel.

Zanimivo je, da je Dorothy svoji

predstovali predstavi v pariški operi.

.....

s počitom vred je trajalo stvarjanje sveta, torej pomeni število 7 populnosti.

To je dokazano s 7 prednostmi, katere ima

nekaj denarja in hotel je skupno s svojo ljubico v mestu otvoriti delikatesno trgovino. To je Fleischer prav dobro vedel in izposojal si je od njega toliko časa denar, da ga je popolnoma oskuhal. In ko je ostal Paul brez belca v žepu, je uvidel, kam ga je prignal splet na ljubzen. Da se odškoduje, je poslal svojo ljubico na ulico. Ko jo je je

B. Bečvarova:

Pred podrti hišo

Šel je mimo in se ustavil. Zdaj je že mogel. Doma, iz katerega so mu neko sledile radovedne, indiskretne oči, ni bilo več. Zidarski krampi ga je izpremenil v razvalino. Stari kameniti prizidek pod streho na pročelni steni je razpadel v prah in ostale so samo razvaline zidu do prvega nadstropja s tremi okni pri steni sosedne hiše. Čez več let je znova videl modrozeleno slikario sobe, v kateri je nekoč spal. Od salona je ostalo samo tretje okno, pregraja med njim in spalnico je izginila. Povesil je glavo in se zamisli.

Okrug njega je kipelo velikomestno življenje kakor peneča se reka. Držali so vozovi in tramvaji, tulile so sirene, vmes so se čule kletvice upehanih nosačev. Gospodinje iz bližnjega učilišča so hitele mimo in razposajen smeh je spremil vsak njihov korak. Marsikatera se je ozrla za lepim neznancem, cigar visoka, kreplka postava je bila tako elegantna. Nekdo se je celo zaletel vanj. Nač lepi brodolomec pa vsega tega ni videl, ne slišal. To se pravi, videl je samo razvaline pred seboj in slišal odmev spominov, ki jih ni mogel odgnati od sebe. Spomini so kakor vest — utihnejno šele v grobu. A lep spomin se oglaši celo v ohlajenem srcu. Glej, razvalina! To, kar se je nekoč nazivalo palačica, je bilo zdaj sveži grob, razpadajoči okostnjak, a okostnjak je še dihal in govoril.

Tam pri tretjem oknu v bivšem salonu je stalо ogledalo. Nač brodolomec vidi gladko ploščo zrcala v pozlačenem ovirju, v kateri se odraža njegova podoba devet let mlajša. Slači častniški uniformo in oblači civilno obleko. Zopet je študent po izkušnjah, ki mu jih je dalо življenje med vojno in orijentu.

Očetovo ime in rodbinsko premoženje mu je omogočalo lahke študije, lahko življenje. Rodbina je v prijetljivi zaljubljene žene so mu šli na roko. Znal se je prijazno smehljati in veliko moč je imela njegova izgovarjava. In oklenil se je življenja z dušo in telesom. Bil je eden onih, ki greše v polni meri, če že greše. V operi je nastopal v zboru dekle, lepo kakor naslikano. Mlademu gospodu ni več zadostovala apanja in začel je delati dolgo. Ko sta prišla papa in mama, da bi sina posvarila, ju je pozdravil kakor da je vse v najlepšem redu. Materine oči je zasenčil z brezhibno toaleto. Bil je do skrajnosti galanten. Mama se je spomnila preteklosti. Ta elegantni grešnik je bil nekoč majhen, modrook deček, cigar temni kodri so ji bili vse na svetu. Pojavila se je tudi malomestna cerkvica na enem njihovih posestev in vse čar kresne noči. Lepa dečkova glava se je naslonila takrat na njena prsa. Zapustil je vzgajiteljico, ker je zaupal samo svoji mamici. Posadila si ga je na kolena in prisovarjala temu komično zaspanemu bitju, naj ne zaspri. Iz mama, ki je imela pripravljeno celo zalogu očitkov, je samo posvarila odraslega, razposajenega sina, naj bo pameten.

Spremil jo je na ulico in ji smeje zatrjeval, da se bo poboljšal. Oče je bil strožji, toda slednji se je spomnil, da je bil tudi on nekoč mlad. Mlada kri se mora zdvijati. Sedel je z ženo in hčerkjo v avto in sin se je vrnil v hišo. Na stopnicah je prehitel belega japonskega psička Mimi. Hitel je na sestanek z dvonogim pojočo Mimi.

Ta presneta Mimi. Bilo je jeseni. Mladi gospod se je vrnil po počitnicah v Prago. Študiral je, toda še bolj se je

pečal z zlatolaso zboristko. Po počitnicah se mu je zdela še lepša. Dijaška stanovanja veleposredniških sinov, one sobe tam v tej, zdaj podrti hiši, so bile na videz siromašne v primeri s ponosnimi gradovi, v katerih so se rodili in preživeli svojo mladost. Čim siromašnejša so po opremi, tem bogatejša so bili po pustolovščinah. Stari sorodniki mladega študenta so tu odstokali postopno svojo prvo ljubezen in strast. Nač brodolomec je privadel sem svojo Mimi. — Nur eine Nacht — ji je prisovarjal takrat s citatom iz kabaretne kupletne. A ona je odgovarjala z nadaljevanjem: — «muss mir nicht ewige Liebe schwören, dass du mir treu bleibst bis zum Tod». To je bilo tam v oni modri sobi. Spočetka niti sam ni slutil, da bo kabaretni kuplet končal tako tragično.

Ah, Mimi! Zavoljo nje se je mogel hraniti v najcenejsi gostilni, da se je pojaval zvečer kot pravi kavalir. Znal se je omejiti, kadar apanja ni zadostovala in se je začel papa zares jeziti, samo da bi bila Mimi zadovoljna in vesela.

Zimski večer je. Mladi gospod stoji pred ogledalom in se oblači. Mud se mu, da Mimi ne bo čakala. Danes ne poje. Mladi gospod zapusti sobo, kjer spusti komornik po njegovem odhodu zastore. Elegantna postava mladeniča v dolgi temni sukni hiti skozi večna vrata na ulico k postaji električne železnice. Odpeljala sta se z Mimi v kavarno. Ta večer je ostal lepemu brodolomcu v spominu kot drugačna pesem. Slišal je kuplet: «Škoda, da se pravljice končajo — živel je nekoč kralj.»

Tudi njegove pravljice je bilo konec. Oženil se je z dražestno Mimi in za vedno se je sprl s svojo rodbino. S tem je dosegla njegova lahkomiselnost vrhunc in struna očetove potprežljivo-

sti je počila. Najbolj mu je pa zamejila mati. Baš mati. Toda mati, ki ljubi, ne prenese rivalinje, osobito ne nedostojne rivalinje. «Jaz ali ona» — je dejala ponosna mama, ki je sodila o ljubezni in ženitvi nekako tako: «Kar je dobro za ljubico, še ni dobro za žeeno.»

Od tistega časa naš brodolomec ni imel več doma. Še predno so zidarji postigli hišo, v kateri je stanoval, je usoda pretrgala vezi med dvema srečama. Pravljice se končajo. Lepa Mimi ni zahtevala zvestobe, pa tudi sama ni bila zvesta. Zakonka sta se ločila, dasi sta imela dete. Mladi gospod se je kmalu zaljubil v drugo in skušal je pozabiti, kar je bilo.

Zdaj je bil brez doma. Ljubice za eno noč so se mu pristulile in vrnil se je da bi vsaj do daleč videl hišo, v kateri je nekoč živel kot kralj. Dolgo je stal in zrl nemo na razvalinam. Slednji se je napotil dalje in izginil v gnezdiči. Kaj drugega mu je preostajalo? Odhajal je zavestijo, da ni nihče opazil, s kakšnim pogledom se je poslovil od podrite hiši.

RAZSTAVA TISK 7.-21. OKTOBARA LJUBLJANSKI VELESEJEM

George O'Brien in Virginija Vali v gigantskem filmu

Premiera ob pol 8. in 9. uri
V ELITNEM KINU MATICA.

TITANIC

Novost za Ljubljano Šoferska šola

(Oblastveno koncesijonirana)

za poklicne šoferje za dame in gospode! Teoretičen in praktičen pouk v vožnji! Poseben tečaj za dame. — Otvoritev 1. oktobra 1928.

Priglasitve in pojasnila daje

Soferska šola K. Čamernik
Dunajska cesta 36. Telef. 2236

Svetujemo Vam nabavo samo edino na boljše in trpežno
kolo in šivalni stroj „Gritzner“
ter švicarski pletilni stroj „Dubied“

samo pri

Josip Petelinčić
LJUBLJANA. Telef. 2913

Dražba premičnin

V konkurzni zadevi Antonije Pibernik je odrejena sodna dražba premičnin, in sicer: Različna oprava v trgovini, različno orodje, posoda, steklenice, odpriški za konzerve, več miz, več množina čaš, jedilno orodje, 2 železni postelli, 19 slamnjač, nekaj trikotaže, 7 flanelasti rjih, 7 kocov, nekaj manufakture, Špercerjeva, kolonialnega ter galanterijskega blaga, na dan 15. septembra 1928 dopoldne ob 9. uri na Vodnikovem trgu št. 5. 1639

Družabnika

s kapitalom 30.000 Din ječe trgovec z mešanim blagom v svrhu povečanja trgovine. Garancija si-gurna. Ponudbe na upravo »Sloveni-ka« pod »Družabnik 1640.«

Prodajalko

ugodne zunanjosti, ki je že bila za-poslena v trgovini s storjenje žensko konfekcijo, iščem. Nastop po možnosti takoj. Ponudbe na: F. J. Roset, Oleron, trgovina gotove damske konfekcije. Zagreb. Gun-dulićeva 3. 1626

Posteljo

umivalnik in drago prodam poceni. Naslov v upravi »Slovenika«.

1630

Blaagajničarka poštena in pridna, zmožna slov. in nemškega jezika, išče službo event. tudi v kavarji ali večjem hotelu. Ponudbe na upravo lista pod »Blaagajničarka 1642.«

Hišnega oskrbnika oženjenega, ki zna opravljati centralno kurjanje in cigar žen, bi skrbela za snago v hiši, sprejem. Ponudbe na: Dr. Čebelonovića, ad-vokata, Beograd, Knez Mihajlova ulica 33. 1629

Telefon **Ivan Zakotnik** 379 mestni tesarski močer, LJUBLJANA. Dunajska cesta 46 — — — Vsekovrstna tesarska dela, moderne lesene stavbe, ostrešja za palce, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike. — Stropi, razna-tila, stopnice, ledene, paviljoni, verande, lesene ogrete itd. Gradbi leseni mostov. Izvod in milinov.

PARNA ZAGA. 16 L TOVARNA FURNIRJA.

Za krojače! **NOVA VELIKA** Za krojače!

Knjiga krojaštva za samouke o prikrojevanju moških oblačil
A. KUNC, Ljubljana, Gosposka ulica 7
Zahajevanje opis knjige!

Itejuite si prebavo, da vam minejo bolezni!

Bolezni želodca in dreves, telesno zaprije, glavobol, pritisak krvi v glavo, nervoznost, pomaranjanje spanja zlasta žila in slab tek nastanejo zaradi slabe prebave.

Urejajte si prebavo s preizkušenim eliksirjem efl. GOL. da premine boleznen.

eFLGOL se dobiva po vseh lekarneh, izdeluje ga pa in razpošilja s poštnim povzetjem z navodilom vred.

LEKARNA DR SEMELIC DUBOVNIK 2.

Izvirni zaboljek s 3 steklenicami, omotom in poštino Din 105 — z 8 stekl. 245 Din, 1 stekl. pa 40 Din.

Stevil: zahtevajte o uspešnem delovanju eFlgola.

najhitreje in najbolje ako se se poslužite

MALIH OGLOSOV v SLOVENSKEM NARODU

ki so najcenejše in najbolj uspešnejše sredstvo za nakup, prodajo, službe, stanovanje, itd., itd.

prenajavlja. Čisti in osvežuje kri, izboljša slaboto prehrave, slabotno delovanje čreves, napuhovanje, obolenja mokraste kisline, jetre, žolč in žolčni kamen. Vzpostavlja se petec in izborno učinkuje pri arteriosklerozi — »PLANINKA« čaj je pristen v plombiranih paravetih po Din 20 — z napisom proizvajalca: LEKARNA BAHOVEC Ljubljana. Kongresni trg (Dobi se v vseh lekarneh)